

TIJORAT BANKLARIDA MOLIVAVIY XIZMATLAR SIFATINI OSHIRISH VA BARQAROR RIVOJLANISH STRATEGIYALARI

Roziqov Behzod Bahrom o'g'li

Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti

ORCID: 0009-0009-7696-3288

Graf-6512@mail.ru

Annotatsiya. Ushbu maqolada tijorat banklarida ularning raqobatbardoshligi, samaradorligi va qiymat taklifini oshirish maqsadida moliyaviy xizmatlarni rivojlantirish strategiyalari ko'rib chiqiladi. Global texnologik rivojlanish va mijozlarning xohish-istaklarining o'zgarishi bilan ajralib turadigan davrda tijorat banklari o'zgaruvchan bozor talablariga javob berish uchun innovatsiyalar va moslashish zarurligiga duch kelishmoqda. Maqolada barqaror o'sishga erishish va mijozlar ehtiyojlarini maksimal darajada qondirish uchun banklarning asosiy strategiyalari aniqlangan. Ushbu strategiyalar orasida raqamli transformatsiya, mahsulot takliflarini kengaytirish, mijozlar tajribasini yaxshilash, moliyaviy xizmatlardan foydalanish imkoniyatlarini kengaytirish, risklarni boshqarish tizimini mustahkamlash, inson kapitalini oshirishga investitsiyalar va barqaror moliyalashtirish amaliyoti mavjud. Ushbu strategiyalarni amalga oshirish tijorat banklariga moliyaviy xizmatlar sohasida yetakchi o'rinlarni egallashga, biznesning o'sishini rag'batlantirishga va kengroq maqsadlarda iqtisodiy farovonlik va ijtimoiy farovonlikka erishishga yordam beradi.

Kalit so'zlar: tijorat banklari, moliyaviy xizmatlar, raqamli transformatsiya, mahsulot takliflari, mijozlar tajribasi, moliyaviy mavjudlik, xatarlarni boshqarish, iste'dodlarni rivojlantirish, barqaror moliyalashtirish, innovatsiyalar.

СОВЕРШЕНСТВОВАНИЕ ФИНАНСОВЫХ УСЛУГ В КОММЕРЧЕСКИХ БАНКАХ И СТРАТЕГИИ УСТОЙЧИВОГО РАЗВИТИЯ

Розиков Бехзод Бахром угли

Ташкентский государственный экономический университет

Аннотация. В данной статье рассматриваются стратегии развития финансовых услуг в коммерческих банках для повышения их конкурентоспособности, эффективности и ценностного предложения. В эпоху, характеризующуюся быстрым технологическим прогрессом и изменением предпочтений клиентов, коммерческие банки сталкиваются с необходимостью внедрения инноваций и адаптации к меняющимся требованиям рынка. В данной статье определены ключевые стратегии банков по достижению устойчивого роста и максимизации удовлетворенности клиентов. Эти стратегии включают цифровую трансформацию, расширение предложения продуктов, улучшение качества обслуживания клиентов, расширение доступа к финансовым услугам, усиление управления рисками, инвестиции в развитие талантов и методы устойчивого финансирования. Реализация этих стратегий поможет коммерческим банкам занять лидирующие позиции в сфере финансовых услуг, стимулировать рост бизнеса и достичь более широких целей экономического процветания и социального благополучия.

Ключевые слова: коммерческие банки, финансовые услуги, цифровая трансформация, продуктовые предложения, качество обслуживания клиентов, финансовая доступность, управление рисками, развитие талантов, устойчивое финансирование, инновации.

ENHANCING FINANCIAL SERVICES IN COMMERCIAL BANKS AND STRATEGIES FOR SUSTAINABLE DEVELOPMENT

Rozikov Bekhzod Bakhrom ugli
Tashkent State University of Economics

Abstract. *This paper examines strategies for developing financial services in commercial banks to enhance their competitiveness, efficiency and value proposition. In an era characterized by rapid technological advances and changing customer preferences, commercial banks are faced with the need to innovate and adapt to changing market demands. This article identifies the key strategies of banks to achieve sustainable growth and maximize customer satisfaction. These strategies include digital transformation, expanding product offerings, improving customer experience, enhancing access to financial services, strengthening risk management, investing in talent development and sustainable financing practices. Implementing these strategies will help commercial banks take a leadership position in financial services, drive business growth and achieve the broader goals of economic prosperity and social well-being.*

Keyword: *commercial banks, financial services, digital transformation, product offerings, customer experience, financial inclusion, risk management, talent development, sustainable finance, innovation.*

Kirish.

Tijorat banklari korxonalar, jismoniy shaxslar va hukumatlarga muhim moliyaviy xizmatlarni taqdim etish orqali iqtisodiyotda muhim rol o'ynaydi. Moliya tizimining asosi bo'lgan ushbu muassasalar iqtisodiy o'sishga yordam beradi, investitsiyalarni rag'batlantiradi va aholining moliyaviy faoliyatga jalb qilinishiga yordam beradi. Global texnologik rivojlanish va mijozlarning o'zgaruvchan xohishlari davrida tijorat banklari uzoq muddatli barqarorlikni ta'minlash bilan birga o'z mijozlarining o'zgaruvchan ehtiyojlarini qondirish uchun doimiy ravishda innovatsiya qilishlari va moslashishlari kerak. Ushbu maqolada tijorat banklarida ularning raqobatbardoshligi, samaradorligi va qiymat taklifini oshirish uchun moliyaviy xizmatlarni rivojlantirish strategiyalari ko'rib chiqiladi.

Adabiyotlar sharhi.

Barqaror rivojlanish strategiyalariga e'tibor qaratgan holda tijorat banklarida moliyaviy xizmatlar sifatini oshirishga bag'ishlangan adabiyotlarni tahlil qilish bir nechta asosiy mavzular va xulosalarni ochib beradi. Taqdim etilgan adabiyot havolalariga asoslangan qisqacha tahlil.

Bir nechta tadqiqotlar (Hamidi & Nourani, 2020; Dempsey & Goyal, 2021) atrof-muhitni hisobga olishni bank operatsiyalariga birlashtirishga qaratilgan "yashil" bank amaliyotining paydo bo'lishi haqida gapiradi. Ushbu amaliyotlar "yashil" moliyaviy mahsulotlarni taklif qilish, atrof-muhit xavfini boshqarish tizimini joriy etish va barqaror investitsiya tashabbuslarini ilgari surishni o'z ichiga oladi. Adabiyotda, agar bank faoliyati barqaror rivojlanishning global maqsadlariga mos keladigan bo'lsa, "yashil" banking ham ekologik barqarorlikka, ham moliyaviy ko'rsatkichlarga hissa qo'shishi mumkinligi taxmin qilinmoqda.

Risklarni boshqarish va moliyaviy barqarorlik tadqiqotlar (Vithessonthi & Tongurai, 2018) fors ko'rfazi hamkorlik Kengashi (GCC) mamlakatlarida moliyaviy bozorlarning rivojlanishi, biznes sikllari va bank xatarlari o'rtasidagi bog'liqlikni ko'rib chiqadi. Topilmalar shuni ko'rsatadiki, moliyaviy bozorlarning rivojlanishi kapitalga kirishni kengaytirishi va iqtisodiyotni diversifikatsiyalashga yordam berishi mumkin bo'lsa-da, u tizimli xavf va moliyaviy beqarorlikni ham oshirishi mumkin. Xatarlarni boshqarishning samarali usullari, shu jumladan ishonchli tartibga solish nazorati va oqilona kreditlash standartlari moliyaviy barqarorlikni saqlash va tijorat banklarining barqarorligini ta'minlash uchun zarurdi.

Mavzuga oid adabiyotlar tahlili B.Kingning “Bank 4.0. Banking faqat banklarda emas, barcha joyda” nomli kitobida global beqaror muhit sharoitida banklar to‘liq qayta tashkil etilishi, iste’molchining raqamli hayotiga kirib borishi, faoliyatni ko‘p kanalli xizmatlardan bir kanalli xizmatlar tamoyili asosida tashkil etishi muqarrar jarayon ekanligiga urg‘u berilgan (Mamadiyarov, 2021).

Azlarovanning (2020) fikricha, O‘zbekiston bank tizimida so‘nggi yillarda bank xizmatlarini sifatini va ko‘lamini oshirish bo‘yicha qator ishlar amalga oshirildi. Lekin, jahonda bo‘layotgan o‘zgarishlar, globallashtirish jarayoni, raqobatbardoshlikni haddan ziyod rivojlanishi, tijorat banklarining transformatsiya jarayonini yanada faollashtirish, mijozlarga ko‘rsatilayotgan bank xizmatlarini yangi bosqichga olib chiqish zaruratini yuzaga keltiradi.

Bugungi kunda an‘anaviy bank xizmat turlarining o‘rnini raqamli banking xizmat turlari egallamoqda. Chunki banklar xizmat turlarini takomillashtirib bormas ekan, ular daromadini va mijozlar sonini keskin oshirib borish imkoniyatidan mahrum bo‘lishi mumkin. Moliyaviy xizmatlar sanoatining rivojlanishi bois jadallashtirilmog‘da. Biz yuqorida muhokama qilgan FinTech tendentsiyalari mijozlar talabiga javoban paydo bo‘ldi. Ular aslida provayderlarga moliyaviy ma‘lumotlardan foydalanish imkoniyatlarini oshirish, shaffoflikni oshirish, tranzaksiyalarni tezkor qayta ishlash, masofadan xizmatlarni ko‘rsatish, identifikatsiya qilishning ishonchli usullari va mijoz hayotining aylanish jarayonini yaxshiroq qo‘llabquvvatlashga imkon beradigan yanada sifatli xizmatlarni taqdim etishga yordam beradi (Siddik, & Islam, 2020).

Umuman olganda, adabiyot tahlili tijorat banklarida barqaror rivojlanish ko‘rinishlarining ahamiyati ortib borayotganidan dalolat beradi: banklar tobora ko‘proq yashil bank amaliyotidan foydalanmoqda. Kelgusida ushbu strategiyalarning barqaror rivojlanish natijalariga erishish va tez o‘zgaruvchan global landshaft sharoitida tijorat banklarining barqarorligi va raqobatbardoshligini oshirishda samaradorligini o‘rganish uchun qo‘shimcha tadqiqotlar talab etiladi.

Tadqiqot metodologiyasi.

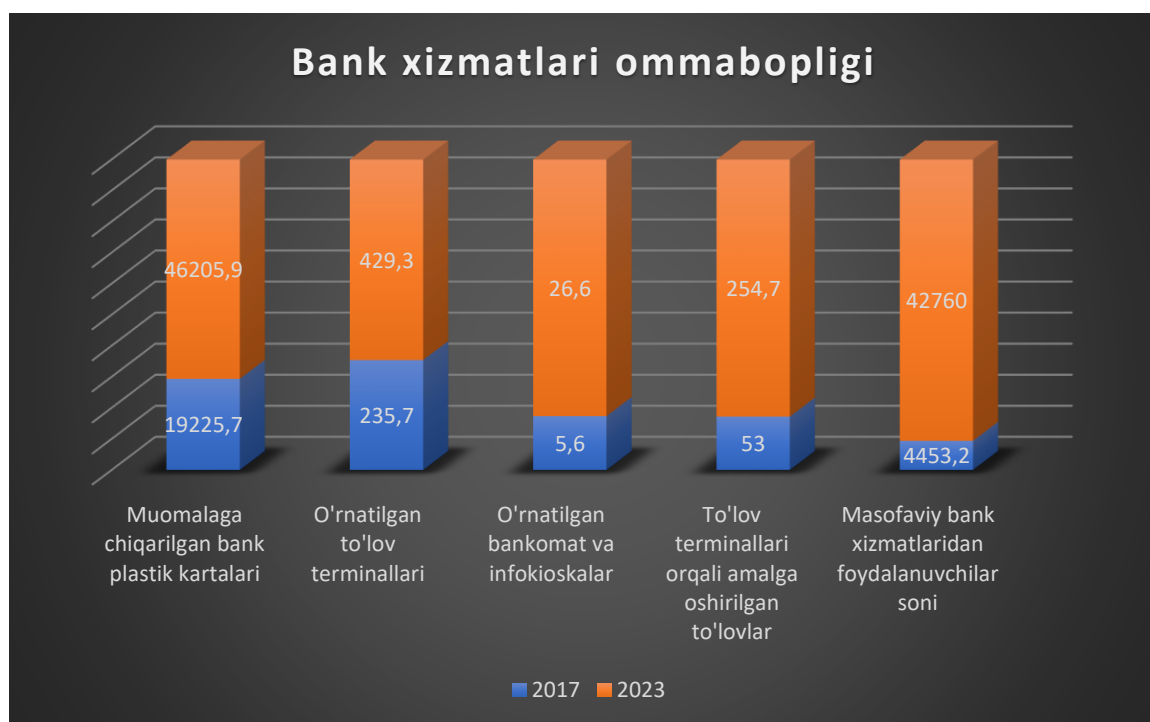
Tadqiqot davomida tijorat banklari, bank rahbarlari, mijozlar, tartibga soluvchilar va soha mutaxassislarini o‘z ichiga olishi mumkin bo‘lgan maqsadli auditoriyani aniqlandi. Barqaror bank amaliyoti bo‘yicha tegishli bilim va tajribaga ega bo‘lgan ishtirokchilarni tanlash uchun maqsadli namuna olish usulidan foydalandi. Shuningdek moliyaviy xizmatlar sifatini oshirish va barqaror rivojlanish bilan bog‘liq asosiy o‘zgaruvchilarni aniqlandi, masalan, moliyaviy ko‘rsatkichlar (masalan, rentabellik, aktivlar sifati, likvidlik), barqarorlik ko‘rsatkichlari (masalan, uglerod izi, ijtimoiy ta‘sir, boshqaruv amaliyoti), moliyaviy xizmatlar sifatini yaxshilash strategiyalari (masalan, raqamli transformatsiya, mahsulotni diversifikatsiya qilish). Bu bilan cheklanib qolmasdan maqolada so‘rov ma‘lumotlari va moliyaviy faoliyat ko‘rsatkichlarini tahlil qilish uchun statistik usullardan foydalanildi (masalan, regressiya tahlili, korrelyatsiya tahlili).

Ushbu tadqiqot metodologiyasiga rioya qilgan holda, biz barqaror rivojlanish maqsadlariga erishish bilan birga tijorat banklarida moliyaviy xizmatlar sifatini yaxshilash strategiyalarini sinchkovlik bilan o‘rganishimiz mumkin, bu esa akademik bilimlarga ham, bank sohasida amaliy qo‘llanmalarga ham hissa qo‘shadi.

Tahlil va natijalar muhokamasi.

Zamonaviy raqamli davrda texnologiyani joriy etish moliyaviy xizmatlar sifatini oshirishga intilayotgan tijorat banklari uchun zaruriy shartdir. Onlayn bank platformalari, mobil ilovalar va raqamli to‘lov echimlarini ishlab chiqish kabi raqamli transformatsiya tashabbuslari mijozlarning qulayligini oshirishi, jarayonlarni optimallashtirishi va operatsion xarajatlarni kamaytirishi mumkin. Sun‘iy intellekt, mashinani o‘rganish va blokcheyn kabi ilg‘or texnologiyalarga sarmoya kiritish orqali banklar texnologiyani yaxshi biladigan mijozlarning

ortib borayotgan ehtiyojlarini qondirish uchun innovatsion mahsulotlar va xizmatlarni taklif qilishlari mumkin.

1-rasm. Bank xizmatlari ommabopligi⁶²

Onlayn bank xizmatidan foydalanuvchilar 42 mln nafardan oshdi. MHTI 2017–2023 yillar mobaynida O'zbekistonda bank tizimida ro'y bergan o'zgarishlarni tahlil qildi. Banklardagi jami depozitlar qoldig'i 2017 yilda 59,6 trln so'mni tashkil etgan bo'lsa, 2023 yilga kelib bu 4,1 barobarga oshdi va 241,7 trln so'mga yetdi. Kreditlar qoldig'i esa bu davrda 110,6 trln so'mdan 471,4 trln so'mga yetdi 4,3 barobar o'sish. 6 yil ichida chet el valyutasidagi depozitlar qoldig'i 3,5 mlrd dollardan 5,8 mlrd dollarga oshgan bo'lsa, kreditlar qoldig'i 8,5 mlrd dollardan 17,2 mlrd dollargacha o'sdi. Mijozlarga xizmatlash ko'rsatish o'smoqda. Ko'rib chiqilayotgan davrda bank kartalari 19,2 mln donadan 46,2 mln donaga 2,4 barobarga oshdgan. Masofaviy bank xizmatlaridan foydalanuvchilar esa 4,4 mln nafardan 42,8 mln nafarga 9,6 barobarga, bankomatlar esa 5,6 mingtadan 26,6 mingtaga 4,8 barobarga o'sgan.

“O'zbekiston – 2030” strategiyasi bo'yicha bank va moliya tizimida yillik kreditlash 40 mlrd dollarga yetkazish reja qilingan. Davlat ixtiyorida ko'pi bilan 3-4 ta bank saqlab qolinib, bozorga kamida 4 ta yirik chet el bankini jalb qilish maqsad qilingan.

Yana moliyaviy xizmatlarni rivojlantirish yo'llari biri mahsulot assortimentini kengaytirish. Tijorat banklari raqobatbardosh bo'lib qolishi va kengroq mijozlar bazasini jalb qilishi uchun mahsulot assortimentini diversifikatsiya qilish zarur. Jamg'arma hisob varaqlari va kreditlar kabi an'anaviy bank xizmatlaridan tashqari, banklar xizmatlarini boshqarish, sug'urta va investitsiya bo'yicha maslahat kabi sohalarda xizmatlar doirasini kengaytirishi mumkin. Mijozlarning turli ehtiyojlarini hisobga oladigan keng qamrovli moliyaviy yechimlarni taqdim etish orqali banklar mijozlar bilan munosabatlarni chuqurlashtirishi, daromadlarni oshirishi va bozor o'zgarishi bilan bog'liq xavflarni kamaytirishi mumkin.

Misol uchun banklarda quyidagi bank xizmatlarni kengaytirilishga urg'u berish kerak. Peer-to-peer kreditlash (P2P) platformalari qarz oluvchilarni banklar kabi an'anaviy vositachilarni chetlab o'tib, to'g'ridan-to'g'ri investorlar bilan bog'laydi. Tijorat banklari P2P kreditlash platformalarini yaratishi yoki qarz oluvchilarga muqobil moliyalashtirish

⁶² <https://cbu.uz/uz/>

imkoniyatlarini taqdim etish va yangi daromad oqimlarini yaratish orqali peer-to-peer kreditlashni rivojlantirish uchun mavjud platformalar bilan hamkorlik qilishi mumkin.

Kriptoalyutalar va blokcheyn texnologiyasiga qiziqish ortib borayotganligi sababli, banklar kriptoalyutani saqlash xizmatlari, kriptoalyuta savdo platformalari va blokcheynga asoslangan moliyaviy mahsulotlarni taklif qilishlari mumkin. Blockchain texnologiyasini joriy etish orqali banklar jarayonlarni optimallashtirishi, xarajatlarni kamaytirishi, moliyaviy operatsiyalarning shaffofligi va xavfsizligini oshirishi mumkin.

Hamkorlikdagi platformalar va ekotizimlar: banklar integratsiyalashgan moliyaviy echimlarni taklif qilish uchun mijozlar, FinTech startaplari va uchinchi tomon xizmat ko'rsatuvchi provayderlarni birlashtirgan hamkorlikdagi platformalar va ekotizimlarni yaratishi mumkin. Hamkorlik va ochiq bank tashabbuslarini rivojlantirish orqali banklar mijozlarga shaxsiy ehtiyojlari va afzalliklarini hisobga olgan holda uzluksiz va keng qamrovli moliyaviy xizmatlar to'plamini taqdim etishlari mumkin.

Mijozlarga xizmat ko'rsatishning ajoyib sifati tijorat banklari uchun mavjud mijozlarni saqlab qolish va yangi mijozlarni jalb qilish uchun asosiy omil hisoblanadi. Banklar xizmatlarni shaxsiylashtirish, ehtiyojlarni kutish va mijozlarni faol qo'llab-quvvatlash uchun ma'lumotlar tahlili va mijozlar ma'lumotlaridan foydalanishlari mumkin. Mijozlar bilan munosabatlarni boshqarish tizimlariga (CRM) sarmoya kiritish, mijozlarga xizmat ko'rsatish bo'yicha treninglar va umumiy aloqa kanallari mijozlarning ishonchliligi va sodiqligini oshirishi mumkin, bu esa oxir-oqibat biznesning o'sishi va rentabelligini oshiradi.

Xatarlarni samarali boshqarish tijorat banklari va ularning moliyaviy xizmatlarining barqarorligi va yaxlitligini ta'minlash uchun zarurdir. Banklar kredit xavfi, bozor xavfi va operatsion xavfni o'z ichiga olgan turli xil xatarlarni aniqlash, baholash va kamaytirish uchun ishonchli risklarni boshqarish tizimini ishlab chiqishi kerak. Muvofiqlikni ta'minlash bo'yicha qat'iy chora-tadbirlarni amalga oshirish, xatarlarni muntazam ravishda baholash va xatarlarni boshqarish bo'yicha texnologik echimlarga sarmoya kiritish banklarning barqarorligini oshirishi va tobora murakkablashib borayotgan operatsion muhitda tartibga solish talablariga muvofiqligini ta'minlashi mumkin.

Inson kapitali tijorat banklarining eng muhim aktividir va iste'dodlarni rivojlantirishga investitsiyalar malakali va g'ayratli xodimlarni shakllantirish uchun zarurdir. Banklar texnik malaka oshirish, etakchilik va mijozlarga xizmat ko'rsatish ko'nikmalarini rivojlantirishga qaratilgan xodimlarni o'qitish va rivojlantirish dasturlarini birinchi o'ringa qo'yishlari kerak. Uzluksiz ta'lim, innovatsiyalar va hamkorlik madaniyatini rivojlantirish orqali banklar eng yaxshi kadrlarni jalb qilishlari, asosiy xodimlarni saqlab qolishlari va tashkilotning samaradorligi va muvaffaqiyatini ta'minlashlari mumkin.

Moliyaviy xizmatlarga ekologik, ijtimoiy va boshqaruv jihatlarini (ESG) kiritish tijorat banklari uchun tobora muhim ahamiyat kasb etmoqda. Barqaror moliyalashtirish amaliyotini targ'ib qilish orqali banklar iqlim o'zgarishi, ijtimoiy tengsizlik va korporativ boshqaruvning samarasizligi bilan bog'liq xavflarni kamaytirish bilan birga o'z faoliyatini kengroq ekologik va ijtimoiy maqsadlarga muvofiqlashtirishi mumkin. "Yashil" kredit mahsulotlarini, ta'sirga yo'naltirilgan investitsiya imkoniyatlarini va ESGGA yo'naltirilgan investitsiya fondlarini taklif qilish ijtimoiy ongli investorlarni jalb qilishi va barqaror iqtisodiy rivojlanishni rag'batlantirishi mumkin.

Xulosa va takliflar.

Tijorat banklarida moliyaviy xizmatlarni rivojlantirish texnologik innovatsiyalar, mahsulotlarni diversifikatsiya qilish, mijozlarga yo'naltirish, xatarlarni boshqarish, iste'dodlarni rivojlantirish va barqaror rivojlanishni o'z ichiga olgan strategik va yaxlit yondashuvni talab qiladi. Ushbu strategiyalarni qo'llash orqali tijorat banklari o'zlarining raqobatbardosh pozitsiyalarini mustahkamlashlari, mijozlar ehtiyojini qondirishlari va doimiy o'zgaruvchan moliyaviy landshaftda barqaror o'sishni ta'minlashlari mumkin. Davlat

mablag'larining ishonchli saqlovchilari va moliyaviy barqarorlik kafolatlari sifatida banklar moliya kelajagini shakllantirish va umuman jamiyat farovonligini oshirish uchun noyob imkoniyatga ega.

Tadqiqot natijalari va xulosalariga asoslanib, moliyaviy xizmatlar sifatini oshirishga va shu bilan birga barqaror rivojlanishga ko'maklashishga intilayotgan tijorat banklariga quyidagi takliflar tavsiya etiladi:

Yashil moliyaviy mahsulotlarni taklif qilish, qayta tiklanadigan energiya loyihalariga sarmoya kiritish va kredit qarorlariga ekologik xavflarni baholashni kiritish kabi yashil bank amaliyotlarini amalga oshirish.

Mahalliy hamjamiyatlarni rivojlantirish, moliyaviy savodxonlik va jamoatchilikni jalb qilish loyihalarini qo'llab-quvvatlash va ijtimoiy va ekologik mas'uliyat ustuvor bo'lgan axloqiy biznes amaliyotlarini amalga oshirish orqali KSS tashabbuslarini kuchaytirish.

Atrof-muhit, ijtimoiy va boshqaruv xatarlarini (ESG), shu jumladan iqlim o'zgarishi, ijtimoiy tengsizlik va tartibga solish talablarini bartaraf etish uchun xatarlarni boshqarish tizimini mustahkamlash. Barqaror rivojlanish ko'rsatkichlari bo'yicha ishonchli monitoring va hisobot mexanizmlarini ishlab chiqish.

Moliyaviy xizmatlarning samaradorligi, mavjudligi va barqarorligini oshirish uchun raqamli transformatsiyalar va innovatsiyalarni amalga oshiring. Mijozlar tajribasini yaxshilash va barqaror moliyalashtirishni rivojlantirish uchun blokcheyn, sun'iy intellekt va mobil banking kabi texnologiyalardan foydalanish imkoniyatlarini o'rganing.

Barqarorlik muammolarini hal qilish va jamoaviy harakatlarni ilgari surish uchun manfaatdor tomonlar, shu jumladan hukumatlar, tartibga soluvchilar, notijorat tashkilotlar va sohadagi hamkasblar bilan hamkorlikni qo'llab-quvvatlang. Biznes strategiyalarini global barqarorlik maqsadlariga moslashtirish uchun mas'uliyatli bank (PRB- Principles for Responsible Banking) tamoyillari va BMTning barqaror rivojlanish maqsadlari (SDG- the United Nations Sustainable Development Goals) kabi ko'p tomonlama tashabbuslarda ishtirok etish.

Xodimlarning barqaror moliyalashtirish, ESG integratsiyasi va manfaatdor tomonlarning o'zaro aloqalari bo'yicha ko'nikma va qobiliyatlarini rivojlantirish uchun iste'dodlarni rivojlantirish dasturlariga sarmoya kiriting. Xodimlar tashkilotdagi ijobiy o'zgarishlar va innovatsiyalarni rag'batlantirishi uchun o'qitish va o'qitish imkoniyatlarini taqdim eting.

Adabiyotlar / Лумепамыра/ Reference:

Azlarova, A. (2020). Covid-19 koronavirus pandemiyasi шароитида o'zbekitonda банк soxasini transformatsiyalash jarayonini jadallashtirish // "Iqtisodiyot va innovatsion texnologiyalar" ilmiy elektron jurnali. № 5, sentyabr oktyabr.

Hamidi, H., & Nourani, M. (2020). Green Banking Practices: A Systematic Literature Review. *Corporate Social Responsibility and Environmental Management*, 27(1), 3-22.

Mamadiyarov.Z.T. (2021). banklarni transformatsiya qilish шароитида масофавий банк xizmatlari bilan bog'liq risklarni boshqarish // Экономика и финансы (Узбекистан). №5 (141).

Siddik, M. N. A., & Islam, M. A. (2020). The Nexus between Financial Development and Environmental Quality: Evidence from Asian Economies. *Environmental Science and Pollution Research*, 27(18), 22694-22706.

Vithessonthi, C., & Tongurai, J. (2018). Financial Markets Development, Business Cycle, and Bank Risk: Evidence from the GCC Countries. *Research in International Business and Finance*, 46, 418-442.